

ק"פ (תל אביב) 35136-07-19 - נתן זהבי נ' הדס שטייף

ק"פ (תל-אביב-יפו) 35136-07-19 - נתן זהבי נ' הדס שטייף שלום תל-אביב-יפו
ק"פ (תל-אביב-יפו) 35136-07-19

נתן זהבי

ע"י ב"כ עו"ד ליאור אפשטיין

נגד

הדס שטייף

ע"י ב"כ עו"ד בני כץ ויהל בן עובד

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו

[27.10.2019]

לפני כבוד השופט שאול אבינור

החלטה

1. לפני בקשה מטעם הנאשמת להורות לקובל לצרף לקובלנה שהגיש נגדה הסכמה של היועץ המשפטי לממשלה, בהתאם להוראות סעיף 69 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - החסד"פ), הקובעות כלהלן:

69. קובלנות על עובדי המדינה.

לא תוגש קובלנה לפי סימן זה על עובד המדינה בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.^[1]

2. כעולה מנוסח הסעיף, הסכמת היועץ המשפטי להגשת קובלנה נדרשת בהתקיים שני תנאים מצטברים: האחד, הגשת קובלנה נגד "עובד המדינה"; והשני, שהגשת הקובלנה תהא בגין מעשה שעשה, אותו עובד המדינה, "תוך מילוי תפקידו" (להלן - התנאי הראשון והתנאי השני, בהתאמה).

3. הצדדים לפני חלוקים לגבי שאלת התקיימותם של שני התנאים במקרה דנא - אם כי עיקר המחלוקת כיום היא לגבי התנאי השני - והכל כפי שיפורט להלן.

א. רקע כללי:

4. הקובל הגיש לפני כתב אישום נגד הנאשמת, עיתונאית בתחנת הרדיו "גלי צה"ל", בגין עבירה של פרסום לשון הרע בכוונה לפגוע בקובל (עבירה לפי הוראות סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965).

5. כתב האישום מתאר רקע של סכסוך אזרחי בין הקובל לבין הנאשמת, הנסב סביב טענות הקובל אודות הוצאת לשון הרע נגדו בפרסומים שונים. כמסתבר, הנאשמת פרסמה תלונות של מספר נשים על מעשים מיניים של הקובל, ובגין כך הגיש הקובל נגדה תובענה אזרחית, בטענות לביצוע עוולה אזרחית של הוצאת לשון הרע (ת.א. (שלום ת"א) 43552-11-17 זהבי נ' שטייף; להלן - התובענה האזרחית).

6. התובענה האזרחית התקבלה ובפסק הדין שניתן בה נפסקו פיצויים לטובת הקובל. ואולם, הנאשמת הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, התלוי ועומד בימים אלה (ע"פ (מחוזי ת"א) 69724-05-19 שטייף נ' זהבי). יש להעיר, כי בכתב האישום שהוגש בקובלנה נכללים ציטוטים מתוך עדות הנאשמת בתובענה האזרחית, כמו גם אמירות מתוך הודעת הערעור שהוגשה מטעמה, ומכך עולה שאף הקובל סבור כי הקובלנה דנא מהווה חלק מהסכסוך האזרחי האמור.

7. כתב האישום מתייחס לפרסום נוסף של לשון הרע, לאחר שכבר ניתן פסק הדין בתובענה האזרחית, שנעשה לפי הטענה בכוונה לפגוע בקובל. על-פי הנטען בכתב האישום, הנאשמת היא חברה בקבוצת WhatsApp בשם "פטפטי 100 משטרה", המונה 21 משתתפים ובהם "רוב כתבי המשטרה והמשפט ו...הפעילים בתחום" (ר' בסעיף 11 ואילך לכתב האישום). במסגרת זו, ביום 29.05.19 ציין עיתונאי החבר בקבוצה, במסרון, את שמו של שחקן כדורגל שהוגשה נגדו תלונה על הפצת סרטון אינטימי, תוך שהוסיף: "אבל הוא מכחיש". בתגובה לכך, כך נטען בעובדות כתב האישום, הגיבה הנאשמת במסרון משלה בו כתבה, בחלק הרלוואנטי לענייננו, "גם נתן זהבי מכחיש שאנס...". 8. לטענת הקובל, המסרון האמור הוא פרסום המגבש עבירה של לשון הרע - דהיינו: פרסום של לשון הרע מתוך מטרה לפגוע בקובל - וזאת גם על רקע דברים שעלו במסגרת הסכסוך האזרחי, לרבות טענות הנכללות בהודעת הערעור שהוגשה מטעמה של הנאשמת (ר' בסעיף 18 ואילך לכתב האישום).

ב. תמצית טיעוני הצדדים:

9. את הבקשה הגישה הנאשמת בעצמה - עוד בטרם שכרה שירותי עו"ד - ובה היא טענה כי שני התנאים הנדרשים מתקיימים במקרה זה: ראשית, בתור שכירה של תחנת גלי צה"ל הנאשמת היא "עובדת המדינה" ומעמדה זה אף הוכר בפסיקה. שנית, הפרסום הנטען נעשה "בקבוצה סגורה של כתבי פליימס", שהרשתות החברתיות משמשות חלק ממסגרת עבודתם, ועל כן הוא נעשה במסגרת מילוי תפקידה של הנאשמת (ר' בסעיף 10 ואילך לבקשה). 10. בתגובתו לבקשה אישר ב"כ הקובל כי הנאשמת היא אכן "עובדת המדינה" לצורכי סעיף 69 לחסד"פ, אך הוסיף וטען כי התנאי השני אינו מתקיים, באשר בעובדות כתב האישום נטען במפורש שהפרסום נעשה ללא כל קשר לעבודתה של הנאשמת. בנסיבות אלה, כך לטענתו, "לא מתקיים, בטח לא בשלב מקדמי זה, הרכיב השני וההכרחי" (ר' בסעיף 13 ואילך לתגובת ב"כ הקובל).

11. ב"כ הקובל הדגיש כי זוהי זכותו לפי דין של הקובל להגיש קובלנה פלילית ואין לאפשר לנאשמת לנסות לחסום אותו מלממש זכות זו בטענה למעין "חסינות". בהקשר זה הפנה ב"כ הקובל לפסיקה, לרבות רע"פ 11011/02 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נח (5) 769 (2004) (להלן - רע"פ נמרודי), וכן להנחיית היועץ המשפטי המפרט את עמדת היועץ בשאלות הכרוכות בפרשנות סעיף 69 לחסד"פ (הנחיה מס' 4.3021 "קובלנות פליליות על עובדי המדינה").

12. תשובת הנאשמת לתגובה הנ"ל הוגשה כבר בידי בא-כוחה, אשר טען כי בפסיקה אליה הפנה ב"כ הקובל, ובמיוחד ברע"פ נמרודי, יש דווקא כדי לתמוך בקבלת הבקשה. בהקשר זה הפנה ב"כ הנאשמת, בין השאר, לקביעה ברע"פ נמרודי בעניין התנאי השני, שלפיה "תכלית החוק לשמור על שירות ציבורי חופשי מהטרדות ורדיפות מחייבת לדרוש את אישור היועץ המשפטי לממשלה, הנתון לביקורת בג"צ, כתנאי להגשת קובלנה נגד עובד הציבור בכל מקרה שבו היעדר הזיקה אינו גלוי לעיני כל" (רע"פ נמרודי, בעמ' 774).

13. לשיטת ב"כ הנאשמת, נוכח הפורום המקצועי שבמסגרתו נכתבה האמרה מושא הקובלנה, לא ניתן לומר ש"היעדר הזיקה" - הנטען על-ידי הקובל - הוא גלוי לעיני כל באופן המצדיק הימנעות מפנייה ליועץ המשפטי, שהדין מחייב את קבלת הסכמתו מראש. יתר על כן, ככל שהיועץ יסבור שהאמירה דנא לא נכתבה במסגרת מילוי תפקידה של הנאשמת, ברי כי הוא ימשיך ידו מכל העניין ועל כן - אם משוכנע הקובל שהדין עמו בנקודה זו - אין כל הצדקה להימנעותו מלפנות ליועץ המשפטי.
14. לבקשת ב"כ הקובל קבעתי דיון, על מנת לאפשר לצדדים להוסיף ולטעון לעניין הבקשה. באותו שלב צירף ב"כ הקובל מסמך המלמד על כך שהנאשמת אינה כפופה לדין המשמעתי החל על עובדי מדינה, בהיותה "אזרחית עובדת צבא" (א.ע.צ.) גרידא, ועל כן - כך לשיטתו - אף אינה ממלאת את התנאי הראשון (של "עובד המדינה"). עם זאת, בדיון שנערך לפניי אישר ב"כ הקובל, בהגנותו, כי הגדרת "עובד מדינה" לפי חוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963, אינה חלה בהכרח בענייננו וייתכן בהחלט שיש לראות בא.ע.צ. משום "עובד המדינה" לצרכי סעיף 69 לחסד"פ (ר' בפרוטוקול, עמ' 1 שורה 18 ואילך).
15. ב"כ הקובל שב אפוא ומיקד את טיעונו בתנאי השני, דהיינו: העדר הזיקה, לשיטתו, שבין הפרסום מושא הקובלנה לבין תפקידה של הנאשמת, כפי שנטען במפורש גם בכתב האישום. ב"כ הקובל הוסיף וטען כי ניתן ללמוד על העדר הזיקה גם מכוח העובדה שנציג היועץ המשפטי לא טרח להתייבב לדיון בקובלנה; וזאת להבדיל מהתנהלותו בתובענה האזרחית, שם התייבב נציג מטעמו ואף נטל על עצמו את ייצוגה של הנאשמת.
- ג. דיון והכרעה:
16. לאחר שעיניתי בנימוקי הבקשה ובטיעוני ב"כ הצדדים בכתב, וכן שמעתי את טיעוניהם הנוספים של ב"כ הצדדים בעל-פה במהלך הדיון שנערך לפניי, אני מוצא לקבל את הבקשה.
17. יאמר מיד כי טוב עשה ב"כ הקובל כאשר זנח-למעשה, במהלך הדיון, את הטעון בדבר העדר מעמדה של הנאשמת כ"עובדת המדינה" לצורכי הוראות סעיף 69 לחסד"פ; שכן על פני הדברים מדובר בטיעון מוקשה שאין בו כדי להכריע בעניין הבקשה.
18. נוכח עמדתו האמורה של ב"כ הקובל אקצר בעניין התנאי הראשון ואך אציין כי הפסיקה לא ראתה בהגדרת "עובד המדינה" לפי דיני שירות המדינה כמחייבת לצורכי סעיף 69 לחסד"פ, הלכה למעשה - נוכח הרציונל החקיקתי של הסעיף - ההיפך הוא הנכון: הפסיקה הרחיבה את תחולת הסעיף מעבר להגדרה המצמצמת של דיני שירות המדינה ואף מעבר להגדרות הקבועות בהוראות סעיף 34 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, המבחינות בין "עובד הציבור" לבין המונח המצומצם יותר של "עובד המדינה".
19. כך למשל - ובשים לב למעמדה של הנאשמת כא.ע.צ. - נפסק כי גם חייל צה"ל נכנס בגדר הגדרת "עובד המדינה" לצורכי סעיף 69 לחסד"פ, על אף שמדובר בפרשנות מרחיבה (ר' ת.פ. (שלום פתח-תקווה) 1191/86 סא"ל מאיר נ' לסר ואח', פ"מ תשמ"ז (3) 416 (1987)). באשר לפרשנות מונחים זהים בדברי חקיקה שונים בהתאם לתכליות החקיקה שלהם, ר' באופן כללי א' ברק, פרשנות במשפט, כרך שני - פרשנות החקיקה (הוצאת נבו, תשנ"ג-1993), בעמ' 602).

20. נותר אפוא לדון בשאלת התקיימות התנאי השני. כזכור, עסקינן בפרסום (נטען) במסגרת קבוצה, הכוללת בעיקרה כתבי משטרה ועוסקת בידיעות בענייני פעילות המשטרה; כלומר קבוצה שבה חברה הנאשמת עקב עבודתה כעיתונאית וכחלק מעבודתה זו. בנסיבות אלה, בוודאי שלא ניתן לומר כי מדובר בענייננו במקרה שבו היעדר הזיקה בין תפקידה של הנאשמת לבין המעשה הנטען בכתב האישום הוא בבחינת "גלוי לעיני כל".
21. לפיכך, בהתאם להלכה שנפסקה ברע"פ נמרודי - ולעניין זה יש להעיר כי הגם שדובר שם בבקשת רשות ערעור, הבקשה נדונה כערעור ובפני מותב תלתא - ברי כי הקובל נדרש לקבל את הסכמת היועץ המשפטי להגשת הקובלנה. יוטעם, כפי שנקבע גם ברע"פ נמרודי, כי במקרה כגון דא ההסכמה לפי סעיף 69 לחסד"פ נדרשת מראש, ואין מקום להמתין - כבקשת ב"כ הקובל - לקביעת ממצאי עובדה סופיים בשאלת הזיקה, לאחר שמיעת הראיות, ורק אז להידרש לשאלת ההסכמה.
22. אכן, כפי שטען ב"כ הקובל, זוהי זכותו לפי דין של הקובל להגיש קובלנה פלילית נגד הנאשמת, וזאת על אף העובדה שאת הסכסוך הנטוש בינו לבינה הוא ניהל עד עתה בפסים אזרחיים. יחד עם זאת, משהחליט הקובל להעביר את ניהול המחלוקת לפסים החמורים יותר של קובלנה פלילית, עליו למלא את דרישות הדין המקדמיות בכל הקשור להגשת קובלנה כזו.
23. לכן גם אין מקום ללמוד מאומה לעניין עמדת היועץ המשפטי מהעובדה שנציגו לא התייצב לדיון לפני, להבדיל מהתייצבותו לדיונים בתובענה האזרחית. לו היה הקובל מגיש תובענה אזרחית נוספת, להבדיל מקובלנה פלילית, היועץ המשפטי היה אמנם חייב להתייצב בבית המשפט אם היה בדעתו להעניק לנאשמת ייצוג משפטי. ואולם, משבחר הקובל להגיש קובלנה פלילית, סדרי הדין הם שונים ומחייבים אותו-עצמו לפנות ליועץ המשפטי ולקבל את הסכמתו.
24. בשולי הדברים יש להעיר עוד, כפי שצוין גם ב"כ הנאשמת, כי אך מובן שהיועץ המשפטי רשאי למשוך את ידו מההליך שלפני - ככל שלפי עמדתו תנאי סעיף 69 לחסד"פ אינם מתקיימים בעניין הקובלנה דנא - ובמצב דברים כזה כמובן שסוגיית הסכמת היועץ המשפטי להגשת הקובלנה תתייתר.
- ד. סוף דבר:
25. אשר על כן ולאור כל המקובץ אני מקבל את הבקשה וקובע כי על הקובל לפנות ליועץ המשפטי לממשלה ולקבל את הסכמתו להגשת הקובלנה נגד הנאשמת (או את עמדתו שלפיה מדובר בקובלנה שהגשתה אינה טעונה הסכמתו). לפיכך, ככל שהקובל לא יציג הסכמה כאמור עד ליום 27.01.20 אורה על ביטול הקובלנה. ניתנה היום, יום ראשון כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.

[1] כהערה טכנית יש לציין כי ההדגשות בכל הציטוטים שבהחלטה זו אינן מופיעות במקור והן תוספות של הח"מ.